

N a p ř í č g e n e r a c e m ě

S panem doktorem Havlem jsem se seznámil záhy poté, co jsem začal pracovat v Ústřední půjčovně filmů jako redaktor titulků. Dr. Havel ovšem na vytváření filmových překladů spolupracoval už dávno předtím: jeho rukama prošly tisíce listin s podtitulky, aby k nim - většinou ze dne na den - připojil své kritické připomínky. Pan' doktor jako na slovo vzatý češtinář tedy už hezkou řádku let pečuje o gramatickou správnost a jazykovou čistotu oněh větiček, které potom blikají ve ztemnělém kině na spodním okraji promítacího plátna a které jsou obvykle klíčem k pochopení každého filmového díla. Tolik suchý popis práce, při níž se s dr. Havlem pravidelně setkávám už téměř sedm let....

V souvislosti s připomínkami dr. Havla jsem si záhy začal uvědomovat mnohé, co běžnou pracovní rutinu dalekosáhle přesahuje a co z ní dokonce může udělat zábavu: páně doktovy komentáře nejsou totiž jen suchým výčtem chyb a nepřesností, ale zároveň a především vtipnými miniúvahami nad smyslem nějakého sporného slova či věty. Kromě toho, že dr. Havel je nadán smyslem pro humor, jsem si časem všiml i dalších rysů jeho podivuhodné osobnosti. Třeba jeho fantastické přesnosti co se týče domluvených příchodů, podle nichž si lze doslova řídit hodinky. Nebo jeho stoprocentní spolehlivosti, která jemu připadá samozřejmá, kvůli níž jsem se však občas do hloubi duše styděl a proklínal svou lehkomyšlnost a zapomětlivost....

Kdysi jsem pana doktora poprosil, aby mi před odevzdáním přehlédl diplomku. Slíbil, že se na práci podívá a po týdnu ji přinesl s mnoha stránkami velice užitečných připomínek. Udělal to bez nejmenšího nároku na honorář či protislužbu, z dobré vůle, ze zájmu o věc a snad trochu i ze sympatie. Po létech to učinil znovu, když moje bývalá žena odevzdávala do nakladatelství svůj první překlad knihy. Časem jsem se při našich pravidelných pracovních setkáních začal pana doktora na leccos vyptávat: vytušil jsem totiž, že se svrchovaně vyzná nejen v české gramatice a stylistice, ale že také rozumí literatuře a historii a může mě - čerstvého absolventa - o mnohém poučit takřikajíc z první ruky. Pak jsem se dozvěděl, že se jako jeden z mála lidí pravidelně stýká s Vladimírem Holanem. Když zjistil můj zájem o dílo tohoto génia moderní poezie, sháněl mi po Praze dávno rozebrané svazky jeho sebraných spisů....

Naše rozhovory se však postupně přestaly točit pouze kolem literatury a umění: uvědomil jsem si totiž, že tenhle moudrý muž, od kterého mě numericky dělí téměř čtyřicet let, zosobňuje onu tajemnou schopnost nezestárnout. Pochopil jsem, že mladým lidem nejen zdvořile naslouchá, ale že se s nimi pokouší vést jakýsi dialog napříč generacemi a že si s nimi má co říct. Právě v tomhle umění se možná skrývá kousek onoho nedefinovatelného tajemství, kvůli kterému jakoby se na kulaté jubileum dr. Rudolfa Havla chtělo prostě zapomenout....

Jan Foll

Jan Foll